

BARLANGKUTATÁS A BÁNSÁGBAN

Ha rátekintünk a Bánság geológiai térképére, nyomban a szemünkbe ötlök, hogy nagy területeket foglalnak el a karsztos térszinek. Az országrészt járva változatos karsztos felszíni formákkal találkozhatunk, a kőzet mélységei pedig érdekes barlangokat rejtegetnek. Miként Aggtelek vidékének a népe, a bánsági lakosság is szoros kapcsolatban áll a karszttal, sok helyen létkérdésnek számít a karszt megismerése.

Ezen a vidéken az 1960-as években kezdtek megalkulni az első barlangkutató csoportok, szorgalmasan nekiláttak a barlangok és zombolyok felkutatásához. Igazából azonban csak a 70-es évek óta lehet beszélni rendszeres és tudatos feltárási, felmérési munkákról.

Jelenleg a Bánsági Barlangkutató Társulat (Societatea Speologică din Banat) irányítja a barlangkutató csoportok (klubok) tevékenységét. A Társulat kötelékébe tartozó hét klub működése felöleli az összes bánsági karsztvidéket.

A Társulat megalakításának gondolatával már régóta foglalkoztunk, de a megvalósításról a decemberi eseményekig szó sem lehetett, mivel tiltottak minden olyan szervezkedést, amely nem a központi irányítás alá tartozott volna.

1990. március 25-én sikerült törvényesen megalakítanunk a Bánsági Barlangkutató Társulatot, melyhez csatlakozott két temesvári barlangkutató csoport, továbbá egy-egy klub Resicáról, Anináról, Oravicáról, Herkulesfürdőről és Új-Moldváról. A Társulat központja Oravicán van, mivel ez a város a bánsági karsztok központjában fekszik.

A Társulatot egy 14 főből álló bizottság irányítja, melyben minden csoport két-két taggal képviselteti magát. A bizottság saját tagjai közül választja meg az elnököt, továbbá egy titkárt és egy pénzügyi felelőst. A Társulaton belül minden csoport teljesen egyenlő, megőrzik belső szervezetüket és önállóságukat. Létrehoztunk barlangi mentőszolgálatot is, valamint több szakcsoportot. A barlangkutatók szakmai felkészítését ún. iskolákban biztosítjuk, ebben a munkában szoros kapcsolatban állunk az Erdélyi Társulattal, mivel közösen viseljük a bukaresti centralizmus erős hatását. Barlang-

kutató szakcsoportjaink és iskoláink szívesen együttműködnek külföldiekkel, például magyar csoportokkal.

Eddigi kutatásaink eredményeképpen a Bánságban megismertünk és feltérképeztünk 1330 barlangot és zombolyt. Vidékünkön jura és kréta időszerű mészkövek találhatók 670 km² területen, de ennek nagyobb része még nincs kellően átkutatva. A hegységeket sűrű, idős erdő borítja, ez nehezíti a felszíni bejárást. A barlangok feltárási munkájában is még sok a gond, komoly bontásokat kellene végezni.

Fontosabb barlangjaink: Ponicoava 1666 m (egy részét elárasztotta a felduzzasztott Duna), Peștera Captare 1213 m, Peștera cu Apă din Cheile Gârliștei 1020 m, Peștera Buhui 12 343 m, Peștera Comarnic 6201 m. A felsoroltakban még folynak a feltárási munkák, így bizonyára megismert hosszuk növekedni fog. Említésre méltó még a Peștera Gaura Haiducească 1112 m, Peștera Tolosu 1847 m, Peștera Popovă 1120 m, Avenul Poiana Gropii 1029 m. A megnevezetteken kívül feltérképeztünk 15 más barlangot, hosszúságuk 500–1000 m közötti. A legmélyebb zombolyunk –236 m, további 11 zomboly mélysége haladja meg a –100 m-t.

A nagy terület miatt a Társulat minden évben több tábort szervez egy-egy térség átvizsgálására, azután valamely csoport nekiáll a kijelölt barlang feltárási munkájának, ill. térképezésének. Ha valamely csoport nagyobb rendszerre talál, kérheti a közös kutatást. Erre példa az az új barlangrendszer, amelyet a temesvári Cristal kutatócsoport fedezett fel, de nagysága és nehézsége miatt most közösen folytatjuk a feltárást.

Magyar barlangkutató csoportok közül eddig a tatai Megalódusszal vettük fel a kapcsolatot, de örömmel veszünk minden érdeklődőt. A Bánsági Barlangkutató Társulat szívesen fogadja a hozzájuk érkező magyar barlangkutatókat, és előzetes egyeztetés után segítséget nyújt a barlangok megtekintéséhez.

*Göpfrih Károly
a Bánsági Barlangkutató Társulat
elnöke*

A Társulat címe: Societatea Speologică din Banat, str. D. Cantemir nr. 7. 1750 Oravita. ROMANIA

ÚJ NEMZETKÖZI KARSZTKUTATÁSI PROGRAM: AZ IGCP 299

Az elmúlt években ugrásszerű fejlődésnek indult egy új tudomány, a karsztológia, mely komplex volta miatt több más tudományos szakterület anyagát hasznosítja, szintetizálja. A szakemberek kutatási eredményeinek közzétételére eddig főleg a Nemzetközi Szpeleológiai Unió (I.S.U.) négyévenkénti kongresszusai, az egyes országokban rendezett, különféle témájú nemzetközi és nemzeti konferenciák nyújtottak fórumot. A Nemzetközi Földrajzi Unió (I.G.U.), valamint a Hidrogeológusok Nemzetközi Szövetsége (I.A.H.) keretében működő karsztbizottságok szintén több alkalommal rendeztek nemzetközi tanácskozást. Mindezekhez most időlegesen újabb tudományos program társul: az IGCP 299.

Mit jelent ez a rövidítés? Az UNESCO keretében régóta működik egy széleskörű kutatási tevékenység, a Nemzetközi Geológiai Korreláció Program, melynek angol nevét rövidítik IGCP-vel (International Geological Correlation Programme). Központja az UNESCO székházában, Párizsban van, titkárságának vezetője *Dudich Endre*. Ide nyújtotta be javaslatát 1989-ben *Yuan Daoxian* professzor, a dél-kinai Guilinben működő Karsztgeológiai Intézet igazgatója, egy öt éves nemzetközi karsztkorrelációs kutatási tervről. A vállalkozás beindítását 9 ország tudományos intézetei és egyéni szakemberei támogatták írásban (magyar részről Balázs Dénes). Az IGCP Elnöke 1990 februárjában Párizs-